

مقدمه:

اگر چه برخی معتقدند که علوم دامی، رشته ای است که برای شهرنشینان خیلی جالب توجه نمی باشد. اما امروزه با پیشرفت روز افزون تمامی ممالک غرب و شرق جهت داشتن توسعه پایدار و اقتصاد سالم به ناچار باید دست به دامان کشاورزان شد اغلب با شنیدن کلمه علوم دامی تصور بر این دارند که این رشته همان چوپانی مدرنیته است در صورتی که از لحاظ کیفی این رشته اگر بیشتر از رشته هایی همچون علوم آزمایشگاهی و زیست شناسی و سایر رشته های علوم تجربی نباشد کمتر نیست دروسی همچون بیوشیمی ژنتیک فیزیولوژی و آمار... در رشته های نامبرده فوق با همین کیفیت وجود دارد. و از لحاظ بازار کاری نیز امروزه با پیشرفت علوم و توجه به اصل ۴۴ قانون اساسی دیگر رشته های علوم انسانی و پایه به مانند رشته های کاربردی (همچون علوم دامی باغبانی سایر رشته های کشاورزی و بقیه رشته های صنعتی) دردی را دوا نمی کنند. مدرنیته و صنعتی شدن و مستقل شدن هر کشوری در گرو رشته هایی همچون علوم دامی باغبانی و سایر رشته های صنعتی میباشد به قسمی که در ایالت متحده صنعت کشاورزی بالاتر و سود آورتر از صنعت نفت می باشد و در کشور ما تنها این دامپروری سنتی است که دید عموم را نسبت به این رشته بدبین کرده است و قابل ذکر است رشد دامپروری نیازمند مدرن شدن و مشروط به رد دامپروری سنتی میباشد. با این وصف میتوان ادعا کرد که رشته مهندسی علوم دامی، نه تنها یکی از مهمترین رشته های کشاورزی است بلکه در مقابل سایر رشته های صنعتی نیز حرفی برای گفتن دارد زیرا امروز با شرایط کنونی نیز صنعت مرغداری بعد از صنعت نفت کشور قرار دارد. اما متأسفانه آنچه در دید عموم نسبت به این رشته وجود دارد چیزی غیر از واقعیت است و اغلب می پندارند که یک مهندس علوم دامی باید کودک حیوانات را جمع آوری کند... در صورتی که یک متخصص ورزیده شاید در طول یک ماه حیوانات را به چشم نبیند و اغلب کار خود را بر روی میز کار و... انجام دهد. با این وصف وظیفه خود دانستم که به عنوان یک مهندس علوم دامی این رشته را معرفی کنم تا که شاید گامی هر چند کوچک در سطح کلان سیاست برای نیل به اهداف توسعه پایدار در این گرایش برداشته باشم از طرفی دیگر با توجه به تجربه چند ساله ام به این نتیجه رسیدم که دانشجویان این رشته اغلب بصورت نا آگاهانه وارد این رشته میشوند و این یک علف هرز برای پویایی و موفقیت هم دانشجویان و هم خود این رشته میباشد.

تعریف و هدف

علوم دامی مجموعه علوم و فنونی است که در زمینه تغذیه و بهداشت، ژنتیک و اصلاح، فیزیولوژی و مدیریت و پرورش حیوانات اهلی و طیور مورد استفاده قرار می گیرد.

مراکز آموزش عالی کشور در ۴ مقطع جداگانه علوم دامی دانشجویان می پذیرند:

الف) کاردانی: شامل رشته های تکنولوژی تولیدات دامی، تکنولوژی پرورش طیور، تکنولوژی پرورش گاو و گاو میش، تکنولوژی پرورش زنبور عسل و تکنولوژی پرورش دام در مرتع.

ب) کارشناسی: شامل رشته های مهندسی علوم دامی، مهندسی تولیدات دامی، مهندسی پرورش گاو و گاو میش، مهندسی پرورش طیور.

ج) کارشناسی ارشد: شامل رشته های تغذیه دام، ژنتیک و اصلاح دام، فیزیولوژی دام، مدیریت واحد های دامپروری، پرورش طیور.

د) دکترای تخصصی: شامل دکترای تغذیه دام، دکترای ژنتیک و اصلاح دام، دکترای فیزیولوژی دام، دکترای پرورش طیور.

تربیت نیرو در مقطعی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی در زمینه های مختلف علوم دامی به منظور تأمین نیروی متخصص مورد نیاز در واحدهای دامپروری، سازمانها و نهادهای تخصصی و برنامه ریزی، مراکز آموزشی در مقطعی متوسطه و عالی، محقق و پژوهشگر در بخش کشاورزی و تربیت مجریان، مدیران و کارشناسان امور دام در بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی از جمله هدفهای این رشته تحصیلی است.

اهمیت و جایگاه در جامعه

تأمین پروتئین مورد نیاز کشور همواره از عمده مشکلات اقتصادی و در عین حال پرهزینه بوده است. در شرایط فعلی نیازهای غذایی انسان یا از طریق تولیدات گیاهی تأمین می گردد و یا از طریق تولیدات دامی. تولیدات دامی بهترین منبع تأمین پروتئین مورد نیاز جوامع بشری است. اهمیت این امر باعث گردیده است که امروزه در کشورهای پیشرو جهان شاهد پیشرفتهای شگرف تکنیکی در تأمین منابع پروتئین باشیم. با توجه به موارد فوق نیاز و جایگاه رشته علوم دامی در جامعه مشخص می گردد. صنعت و بازار کار

تواناییهای لازم برای داوطلبان این رشته و ادامه تحصیل در آن:

داوطلب باید از روحیه کار در محیطهای کشاورزی و روستایی، کار در کنار حیوانات و گیاهان و همچنین از قدرت جسمی لازم، برخوردار باشد و در درسهای علوم پایه مخصوصاً زیست شناسی قوی باشد. تواناییهای فارغ التحصیلان

دانش آموختگان رشته علوم دامی در مقطعهای تحصیلی مختلف، می توانند در موارد مختلف، ایفای وظیفه کنند که به طور مختصر به شرح زیر است:

الف) کاردانی:

اداره امور واحدهای پرورش دام، طیور و زنبور عسل. کمک به کارشناسان در تدوین و اجرای برنامه های مدیریت پرورشی، بهداشت، تغذیه، اصلاح، تولید مثل و ...، دام و طیور. همکاری در اجرای طرحها و استفاده بهینه از امکانات موجود.

ب: کارشناسی:

مدیریت واحدهای تولیدی دولتی، تعاونی و خصوصی دامپروری. کارشناسی مختص برنامه ریزی در زمینه های مختلف علوم دامی در سازمانهایی چون وزارت کشاورزی، جهادسازندگی و غیره. تدریس در هنرستانهای کشاورزی و کارشناسی امور آموزشی و تحقیقاتی در مراکز آموزش عالی، تحقیقاتی و مشاوره ای.

ج) کارشناسی ارشد

تدریس درسهای علوم دامی در آموزشکده ها و دانشکده های کشاورزی. تحقیق در زمینه های مختلف امور دام و طیور. برنامه ریزی و هدایت امور اجرایی و تخصصی در زمینه های مختلف علوم دامی.

د) دکترای تخصصی:

تدریس و پژوهش در مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور - قبول مسوولیتهای مهم اجرایی و مشاوره ای در امر برنامه ریزی، انتقال فن آوری و افزایش توان تولیدی بخش علوم دامی کشور. کمک در توسعه مرزهای دانش و فنون پیشرفته در رشته های مختلف علوم دامی. با آرزوی موفقیت ایران بزرگ و متمدن